Kajon Konsernin

lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Laatijat

Jorma Palomäki
Tapani Eronen
Jari Kujala

Henrik Pirhonen

Sisällys

Yhteenveto yhtiön lausumasta 2
Aluksi 3
Kuluttajan oikeusturvasta 3
Kyydin tiedot 4
Muilla tavoin tilattu kyyti 6
Kuitinantovelvollisuudesta 7
Dynaamisesta hinnoittelusta 7
GPS-järjestelmän edut 8
Liitteet 8

Yhteenveto yhtiön lausumasta

Mittalaitedirektiivin 3 artikla toteaa jäsenvaltioilla olevan päätösvalta siitä, miten kyseisen direktiivin määräyksen implementoidaan kansalliseen lainsäädäntöön. Näin ollen ehdotonta vaatimusta siitä, että taksamittarin käyttö vaadittaisiin taksiliikenteessä ei ole. Suomen eduskunta voi siis päättää käyttää teknologiaa, joka on ylivertainen ja sellainen, jota tulevaisuudessa tullaan käyttämään yksinomaan taksiliikenteessä. Siirtymällä käyttämään yksinomaan GPS-järjestelmää takseissa luodaan tulevaisuuden mahdollisuuksia kehittää taksipalveluita aidosti sellaisiksi, että kilpailu painaa hintoja alaspäin, käyttöasteet lisääntyvät, joka pienentää päästöjä sekä luo mahdollisuuksia kehittää täysin uudenlaista liiketoimintaa. Tämä pitää sisällään mahdollisuudet koordinoida algoritmeilla kuljetuksia siten, että taksinkuljettaja voi samalla suorittaa pakettien tai muiden tavaroiden kuljetusta ja siten vähentää kuljettujen kilometrien määrää.

GPS-järjestelmä mahdollistaa myös sen, että verohallinto ja muut viranomaiset voivat saada reaaliajassa dataa taksiyhtiöiltä. Lisäksi näin voidaan varmistaa siirretyn datan aitous ja se, että sitä ei ole mahdollista jälkikäteen muuttaa. Taksamittarit mahdollistavat kahden eri laitteen käyttämisen, jolloin lain velvollisuuksia on mahdollista vältellä. GPS-järjestelmän käyttö luo poikkeuksellisen mahdollisuuden torjua harmaata taloutta taksialalla.

Kajon aloitti valtakunnallisen taksivälitystoiminnan elokuussa 2018, ajatuksena se, että toimialalle pääsyn kynnys on mahdollisimman pieni ja käytännössä vain suoritteista maksetaan, mutta jokaisen välitykseen liittyvän tulee käydä keskitetty koulutus ja asiakaspalautteen perusteella toimintaa valvotaan vahvasti ja ankarasti.

Lokakuun puolessa välissä, vuonna 2018, vain reilu kaksi kuukautta lain vapautumisen jälkeen ajovälityksessämme oli jo yli 400 autoa. Lisäksi ohjelmistoyritys Versoft Oy:n GPS-pohjausta mittausteknologiaa käyttäviä on myös satoja autoja omissa järjestelmissään. Esitetty lainsäädäntöhanke koskee arviolta siis vähintään tuhatta autoa, joten määrä on niin toimialle kuin yhteiskunnallisestikin erittäin merkittävä.

Aluksi

Kajon Oy (myöhemmin ”Kajon” tai ”yhtiö”) käyttää satelliittijärjestelmää (myöhemmin ”GPS” tai ”GPS-järjestelmä”), jolla mitataan sekä matka että aika, jonka asiakas kulkee taksilla.

Myös silloin, kun asiakas ottaa taksin taksitolpalta tai niin sanotusti lennosta taksin, käyttää Kajon GPS-järjestelmää, jonka perusteella asiakkaalta veloitetaan kyyti. Kajon pystyy seuraamaan yksittäisen ajoneuvon tai kuljettajan ajamia matkoja siitä hetkestä, kun ajoneuvo lähtee liikenteeseen aina siihen saakka, kunnes ajoneuvo lopettaa ajamisen työvuoron päätteeksi.

Yhtiöllä on 18 ajojohtajaa, jotka seuraavat taksien liikkeitä ja voivat puuttua epäkohtiin, jos sellaisia ilmenee. Esimerkiksi ajonjohto voi puuttua tilanteeseen silloin, jos taksi on ajanut pitkän matkan tai ajan siten, että mittari ei ole ollut päällä ja herää epäilys mahdollisesta pimeästä kyydistä. Järjestelmä mahdollistaa myös asioiden jälkiseurannan, kun tietyn taksin tuotto on keskiarvoa matalampi. Tällöin yhtiö voi jälkikäteen analysoida ko. taksin liikkeitä ja ottaa kyseisen kuljettajan tarkempaan seurantaan. Yhtiö puuttuu tarmokkaasti aina, kun se havaitsee mahdollisuuden siihen, että kyyti ei noudata yhtiön ohjeistusta tai yhteiskunnan lakeja.

Yhtiö haluaa huomauttaa, että yhtiö etu on, että lainsäädännön velvoitteita noudatetaan sillä mahdolliset pimeät ajot koituvat täysimääräisesti vain kuljettajan hyväksi, kun taas kulut kohdistuvat joko osittain tai kokonaan yhtiölle riippuen kuljettajan toimeksiantosuhteesta. Yhtiön toiveena on, että lainsäädäntöä kehitetään siihen suuntaan, että kaikki taksiyhtiöt ja taksitoimijat velvoitetaan käyttämään sellaisia järjestelmiä, jotka mahdollistavat tiedon reaaliaikaisen siirtämisen viranomaisille. Harmaan talouden kitkeminen on yhtiön ja yhteiskunnan yhteinen tavoite ja etu. Edellä mainittu mahdollisuus puuttuu täysin vanhanaikaisesta taksamittarista.

Yhtiö pystyy seuraamaan sekä reaaliajassa että jälkikäteen yksittäisiä kyytejä, mikäli se on tarpeen. Ajon tietoja ei ole mahdollista muuttaa jälkikäteen. GPS-tieto on Versoft Oy:n järjestelmässä ja Kajonilla ei ole mahdollisuutta muuttaa näitä tietoja. Tietoja voidaan hakea kuukausia taaksepäin. Tämä aika käsittää esimerkiksi kuluttajansuojalain mukaisen reklamaation tekemisen ajan.

Lyhyesti yhtiö toteaa, että GPS- on ylivertainen tarkkuuden osalta, kun sitä verrataan taksamittariin.

Kuluttajan oikeusturvasta

Siinä tapauksessa, että asiakas esittää esimerkiksi väitteen, että kuljettu matkanpituus olisikin jokin toinen kuin kuitista ilmenee, voidaan asia selvittää jälkikäteen yksinkertaisesti. Tämän jälkeen on mahdollista suorittaa jälkitarkastus käyttämällä esimerkiksi muita järjestelmiä tai karttapohjia, joista voidaan havaita pitääkö kuitissa ilmoitettu matkanpituus paikkansa. Yhtiö voi siis jälkikäteen todentaa kuljetun matkan sekä ajan järjestelmästä. Tällä ominaisuudella on kuluttajan oikeusturvaa lisäävä vaikutus sillä asioiden ja mahdollisten erimielisyyksien selvittäminen jälkikäteen on yksinkertaista, kustannustehokasta sekä tarkasti tehtävissä. Lisäksi asiakas voi halutessaan käyttää omaa puhelintaan ja sen GPS-järjestelmää ja siitä todentamaan kuljetun matkan. Samoin jälkikäteen voidaan todentaa se, että onko kuljettaja valinnut esimerkiksi väärän reitin, jos asiakas esittää sellaisen väitteen. Yhtiö toteaa kuitenkin, että siitä saakka, kun GPS-järjestelmä on ollut käytössä ei kertakaan ole tällaista väitettä esitetty.

Kyydin tiedot

Yhtiön järjestelmä ei erottele sitä miten kyseinen kyyti on tilattu. Tilaustapa tieto on saatavilla järjestelmästä, jos sellainen on tarpeen. Samat tiedot kyydistä ovat saatavilla riippumatta siitä, onko asiakas ottanut taksin tolpalta, lennosta, mobiilisovelluksella taikka tilaamalla sen puhelimitse.

Verrattuna taksamittariin, joka on epätarkempi kuljetun matkan pituutta tarkisteltaessa, on GPS-järjestelmän etu myös se, että siitä voidaan todentaa kuljettu matka. Taksamittarin perusteella saadaan tieto kuljetun matkan pituudesta, mutta ei siitä mitä reittiä ajoneuvo on ajanut.

Liitteissä on vertailevaa materiaali siitä miltä kuitti ja kuljettu matka näyttää silloin, kun taksi on otettu taksitolpalta ja silloin, kun tilaus on tapahtunut muille keinoilla.

Taksitolpalta otettu kyyti

Kuitti (liite 1) on sähköinen kuittikopio siitä kuitista, jonka asiakas on saanut silloin, kun hän on ottanut taksin taksitolpalta. Kuitista ilmenee muun muassa seuraavat seikat:

1. Maksutapa
2. Taksa
3. Ajoneuvo
4. Kuljettaja
5. Kuittinumero
6. Arvonlisävero

Käsiteltävänä olevaan asiaan erityisesti kiinnostavaa tietoa kuitista ilmenee; 1. matkan pituus, 2. lähtöaika ja 3. maksuaika, joka on se hetki ja paikka mihin kuljetus on päättynyt.

GPS-järjestelmän näyttökuvasta (liite 2) voidaan havainnoida kuljettu matka, kun järjestelmään syötetään päivämäärä, ajoneuvo (tai kuljettaja) ja matkan alkuaika sekä päättymisaika. Näillä perusteilla GPS-järjestelmä tuottaa mahdollisuuden tarkastella yksittäisen kuljetuksen tietoja. Nämä tiedot pitävät sisällään lisäksi ajoneuvon nopeuden, jota voidaan tarkastella yksittäisessä kohdassa reitin varrelta. Kyseessä olevaa näyttökuvaa voidaan zoomata sisäänpäin tarvittaessa, jolloin nähdään tarkka lähtöpaikka. Lisäksi siinä näkyy muiden ajoneuvojen sijainti kartalla samaan aikaan.

Järjestelmä seuraa yksittäistä ajoneuvoa koko ajan, kun se on liikenteessä. Rajaamalla järjestelmään kuitista ilmenevä aika, voidaan todeta yksittäisen kyydin kuljettu reitti.

Liite 1.Kuitti_ei_tilausjpg_Page1_LI.jpg (ctrl+hiiren vasen painike, saat kuvan suuremmaksi)

Pääte: 16829137-728403
21/08/2018 20:27

MASTERCARD
**********[redacted]
AID: A0000000041010
ATC: 00237 AED: 171201
TVR: 0000001000
TSI: E800
Ostopaikka: 09658931
Ref: 510182 597730 IB1
Resp: 00
Erä: 031

OSTO
EUR 89,50
TAPAHT. OK

ASIAKKAAN KUITTI

KUITTI
[redacted]

Auto	KTE-715
Kuljettaja	6481
Lähtöaika	21.08.2018 19:44
Kuitti numero	4513/522
Matka	48,9 km
Perusmaksu	5,90
Taksal 48,9 km	72,85
Hidasajo 13min	10,76
Alennus/pyöristys	-0,01
SUMMA	89,50
Sis.ALV 10.0%	8,14
Veroton hinta	81,36
Maksuaika	21.08.2018 20:26
Maksutapa	Kortti

Mistä _____

Mihin _____

Ajon tarkoitus _____

Auton käyttäjä _____

Kuittaus

Liite 2.Reitti_ei_tilausjpg_Page1.jpg (ctrl+hiiren vasen painike, saat kuvan suuremmaksi)

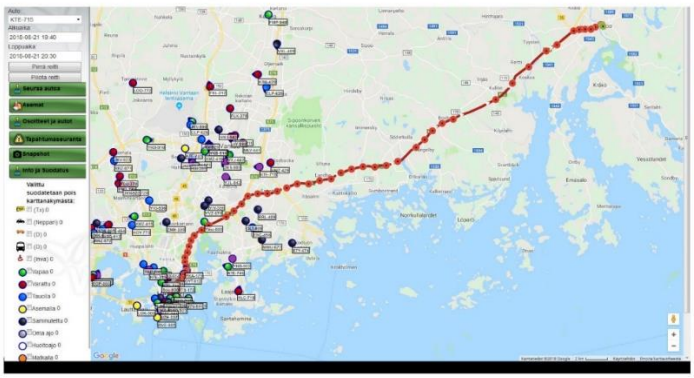

Muilla tavoin tilattu kyyti

Järjestelmä toimittaa vastaavat tiedot kuin yllä on lueteltu, silloin, kun asiakas on tilannut kyydin käyttäen puhelinta, mobiilisovellusta tai nettilomaketta.

Kuitti (liite 3) on identtinen kuin edellisessä kappaleessa on esitetty ja se pitää sisällään vastaavat tiedot. Samoin voidaan järjestelmästä tarkistaa kuljettu matka siten kuin edellisessä kappaleessa on esitetty tai voidaan käyttää suppeampaa näkymää, josta ilmenee tilaustapaan liittyviä tietoja (liite 4).

Liite 3.Kuitti_tilattu.jpg (ctrl+hiiren vasen painike, saat kuvan suuremmaksi)

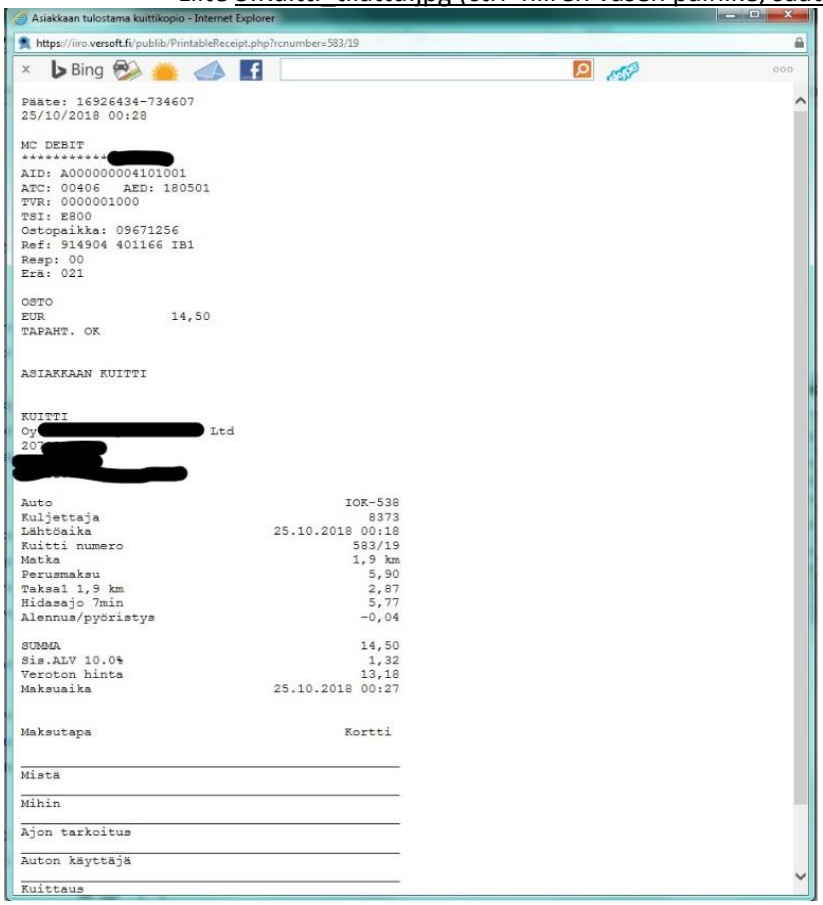

Liite 4.Reitti_tilattu.jpg (ctrl+hiiren vasen painike, saat kuvan suuremmaksi)

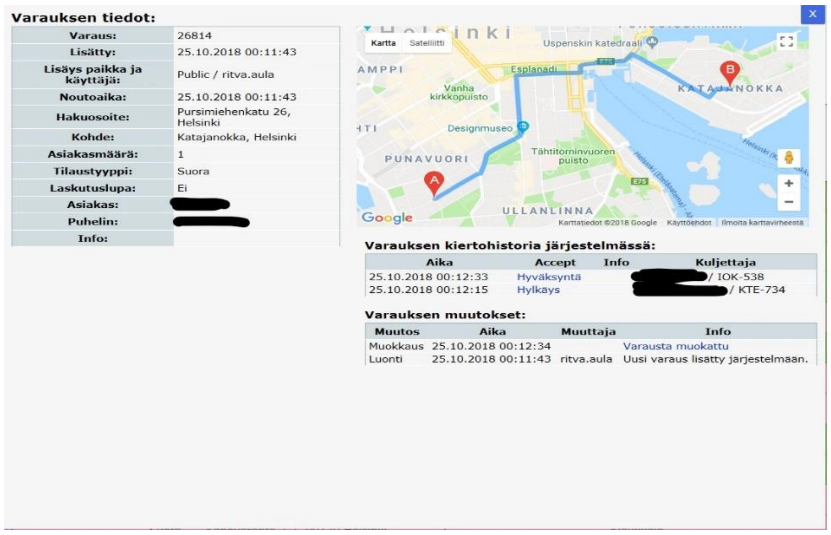

Kuitinantovelvollisuudesta

Kajon noudattaa lakia kuitinantovelvollisuudesta. Yhtiö varmistaa lain noudattamisen mobiilisovelluksen ollessa tilaustapana siten, että kuitti lähetetään automaattisesti asiakkaan sähköpostiin. Lisäksi asiakkaalle tulostetaan erillinen paperinen kuitti ajoneuvossa asiakkaan matkan päätyttyä. Liitteenä olevista kuvista voidaan havainnoida sekä sähköpostikuitti että tulostettu kuitti ja niiden sisältämät tiedot. Kuitit ovat tiedoltaan identtiset.

Silloin, kun asiakas ottaa taksin taksitolpalta tai lennosta, saa asiakas aina tulostetun kuitin matkan päätyttyä. Järjestelmästä on mahdollista toimittaa kuitti myös sähköpostilla, jos asiakas niin haluaa sekä antaa sähköpostiosoitteensa, mutta tämä ei ole normaalitoimintatapa eikä tietääksemme sitä mahdollisuutta ole käytetty. Asiakas saa kuitin aina riippumatta siitä, miten hän on ajoneuvon tilannut. Kuitinanto tapahtuu samanlaisella laitteella riippumatta siitä, onko käytössä taksamittari vai GPS-järjestelmä.

Kuitissa ilmenevät tiedot, joilla kyydin hinta määritetään perustuvat GPS-järjestelmän mittaamaan matkan pituuteen ja käytettyyn matka-aikaan.

Dynaamisesta hinnoittelusta

Yhtiön käyttämä mobiilisovellus Menoksi on saamassa piakkoin ison päivityksen, jonka uutena ominaisuutena on dynaaminen hinnoittelu. Dynaamisessa hinnoittelussa mobiilisovelluksen algoritmi määrittää sen hetkisen kysynnän ja tarjonnan mukaan hinnan sellaiseksi, että se on kilpailukykyinen. Jos asiakas tekee matkansa, kun kysyntä on vähäistä, saa hän sen halvemmalla kuin silloin, kun kysyntä on korkealla. Kuljettaja ei pysty vaikuttamaan tähän hinnoitteluun vaan, kun hän syöttää määräpään järjestelmään, (sovellukseen) laskee algoritmi suoraan hinnan edellä mainituilla perusteilla.

Suuri vaikutus taksamittarin vaatimisella on matkojen hinnoitteluun. Taksamittari on sinetöity laite, joka tulee mittalaitedirektiivin mukaan katsastaa katsastusasemalla. Taksojen muuttaminen on mahdollista vain mittarin toimittajien/valmistajien toimesta eikä yksittäinen taksiautoilija niitä voi muuttaa. Tämä seikka tosiasiallisesti estää liikennekaaren tausta-ajatuksen, jolla markkinoiden vapauttaminen koituu kuluttajien hyväksi. Kun hinta on sinetöity laitteeseen, ei ole mahdollista toteuttaa dynaamista hinnoittelua, joka muuttuu kysynnän ja tarjonnan mukaan. Dynaaminen hinnoittelu on käytännössä suurin kuluttajille saatavilla oleva

hyöty, joka perustuu siihen, että ajoneuvojen käyttöastetta voidaan nostaa ja sitä kautta tarjota kuluttajille halvempia hintoja, kun he käyttävät taksia ruuhka-aikojen ulkopuolella. Kiinteä hinta, joka on ainoa vaihtoehto käyttäessä taksamittaria, ei tarjoa kuluttajille mitään hintaetuja.

Käyttämällä satelliittipaikannusta sekä muita digitaalisia järjestelmiä on mahdollista luoda tilanne, jossa kuluttaja saa halvempia hintoja ruuhka-aikojen ulkopuolella, kun kuljetusten määrä on matalampi.

Kajon haluaa tuoda esiin sen tosiasian, että mikään teknologia tai järjestelmä ei ole täysin varma ehkäisemään mahdollisia väärinkäytöksiä. Esimerkiksi ravintola voi täyttää kuitinantovelvollisuutensa, mutta samaan aikaan laiminlyödä verojen maksun siten, että se hankkii järjestelmän, josta saa tulostettua kuitin, joka ei kuitenkaan kirjaudu ravintolan myyntijärjestelmään. Nykyiset lait ja järjestelmät estävät tehokkaasti suurimman osan väärinkäytöksistä. Kuitenkin, jos ravintolanpitäjä niin päättää, pystyy hän kiertämään velvoitteensa. Nämä tapaukset rangaistaan sitten jälkikäteen rikoslain säädöksillä. Yhtiön kanta on, että taksialan vapautumisessakin pitää ottaa huomioon laiminlyöntien mahdollisuus, mutta niiden totaalinen eliminointi tulee tunnustaa mahdottomaksi ja siten ei tule turhaa hankaloittaa alan toimijoiden toimintaa.

Väärinkäytösten mahdollisuus on riippumatta siitä käyttääkö taksiautoilija taksamittaria tai GPS-järjestelmää. Kuitenkin GPS-järjestelmä on ylivertainen siinä, että siitä jää muistijälkiä niin kauan kuin auton akussa on virtaa. Toisin on taksamittarin kohdalla. Taksamittarista voidaan selvittää vain ja ainoastaan matkan pituus.

GPS-järjestelmän edut

GPS-järjestelmä mahdollistaa ajoneuvon nopeuden seuraamisen, joko reaaliajassa tai jälkikäteen. Tällä on asiakkaan turvallisuutta lisäävä tekijä sillä yhtiö voi tehokkaasti puuttua ja varmentua, jos kuljettaja ajaa taksilla ylinopeutta. Asiassa päästään eroon siitä sana sanaa vastaan tilanteesta, jossa asiakas väittää kuljettajan ajaneen ylinopeutta, mutta kuljettaja tämän kiistää. Yhtiö voi nopeasti tarkastaa väitteen todenmukaisuuden järjestelmästä.

GPS-järjestelmän tietoja voidaan käyttää mahdollisten muiden rikosten selvittämisessä. Jos esimerkiksi asiakas on käyttänyt taksia matkalla rikospaikalle tai sieltä pois, voidaan jälkikäteen palata näihin tietoihin ja saada selville aukottomasti hänen liikkeitään. Tämä yhdisteltynä esimerkiksi teletietoihin luo esitutkinnassa hyvin vakuuttavan näytön siitä, että henkilö on vähintään ollut läsnä rikospaikalla rikollisen teon tapahtumisen aikaan.

Harmaa talouden torjunnassa GPS-järjestelmä on ylivertainen. Tekniikkapohjainen järjestelmä mahdollistaa tietojen siirron verohallinnon harmaan talouden tutkintaan osallistuvalle ryhmälle, joko reaaliaikaisesti tai välittömästi, kun sellaisia pyydetään. Jos lainsäädäntö tulevaisuudessa sallii mahdollistaa järjestelmä ryhmälle sellaisen seuranta mahdollisuuden, jota taksamittari ei tarjoa. Verohallinto voi seurata järjestelmästä yksittäisen ajoneuvon liikehdintää ja kohdistaa siihen valvontakeinoja, tarpeen mukaan.

Liitteet

Liite 1

Pääte: 16829137-728403
21/08/2018 20:27

MASTERCARD
**********1001-1
AID: A0000000041010
ATC: 00237 AED: 171201
TVR: 0000001000
TSI: E800
Ostopaikka: 09658931
Ref: 510182 597730 IB1
Resp: 00
Erä: 031

OSTO
EUR 89,50
TAPAHT. OK

ASIAKKAAN KUITTI

KUITTI
NiGe Ab
2918900-3
+358400707570
nige.finland@gmail.com

Auto	KTE-715
Kuljettaja	6481
Lähtöaika	21.08.2018 19:44
Kuitti numero	4513/522
Matka	48,9 km
Perusmaksu	5,90
Taksa1 48,9 km	72,85
Hidasajo 13min	10,76
Alennus/pyöristys	-0,01
SUMMA	89,50
Sis.ALV 10.0%	8,14
Veroton hinta	81,36
Maksuaika	21.08.2018 20:26

Maksutapa Kortti

Mistä

Mihin

Ajon tarkoitus

Auton käyttäjä

Kuittaus

Liite 2

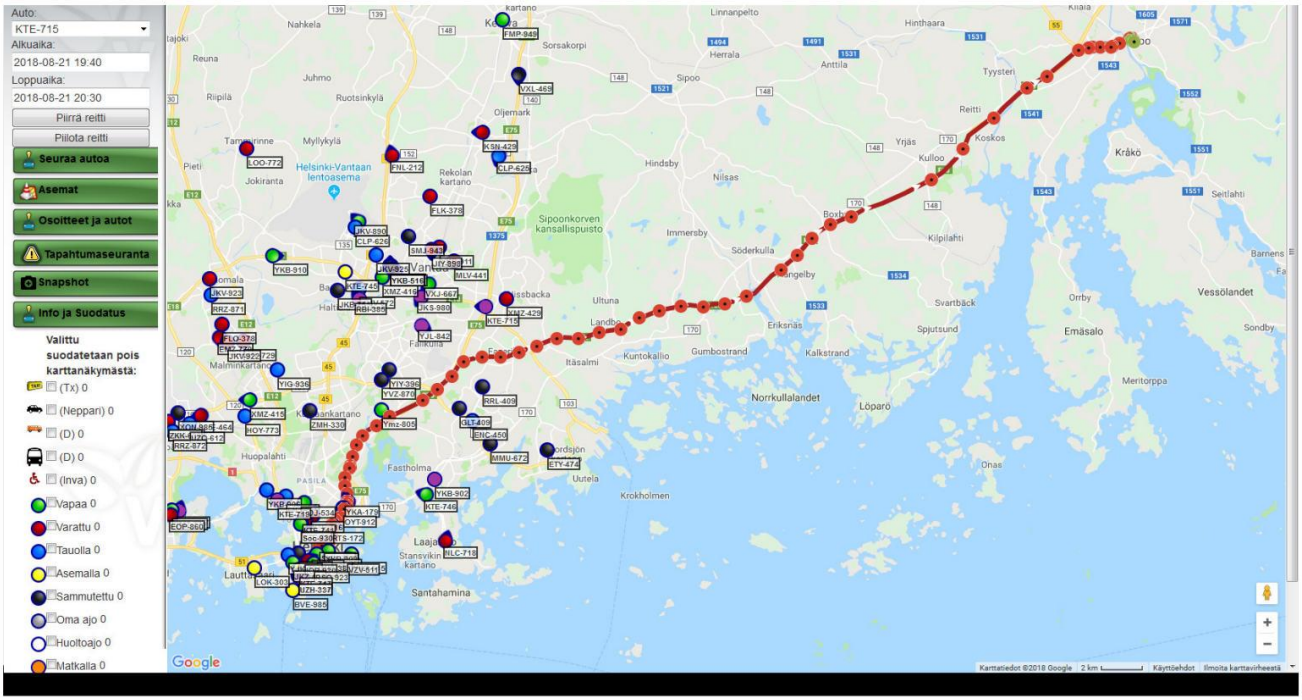
Auto:
KTE-715
Alkuaika:
2018-08-21 19:40
Loppuaika:
2018-08-21 20:30
Piirrä reitti
Piilota reitti
Seuraa autoa
Asemat
Osoitteet ja autot
Tapahtumaseuranta
Snapshot
Info ja Suodatus
Valittu suodatetaan pois karttanäkymästä:
(Tx) 0
(Neppari) 0
(D) 0
(D) 0
(Inva) 0
Vapaa 0
Varattu 0
Tauolla 0
Asemalla 0
Sammutettu 0
Oma ajo 0
Huoltoajo 0
Matkalla 0
Google

Liite 3

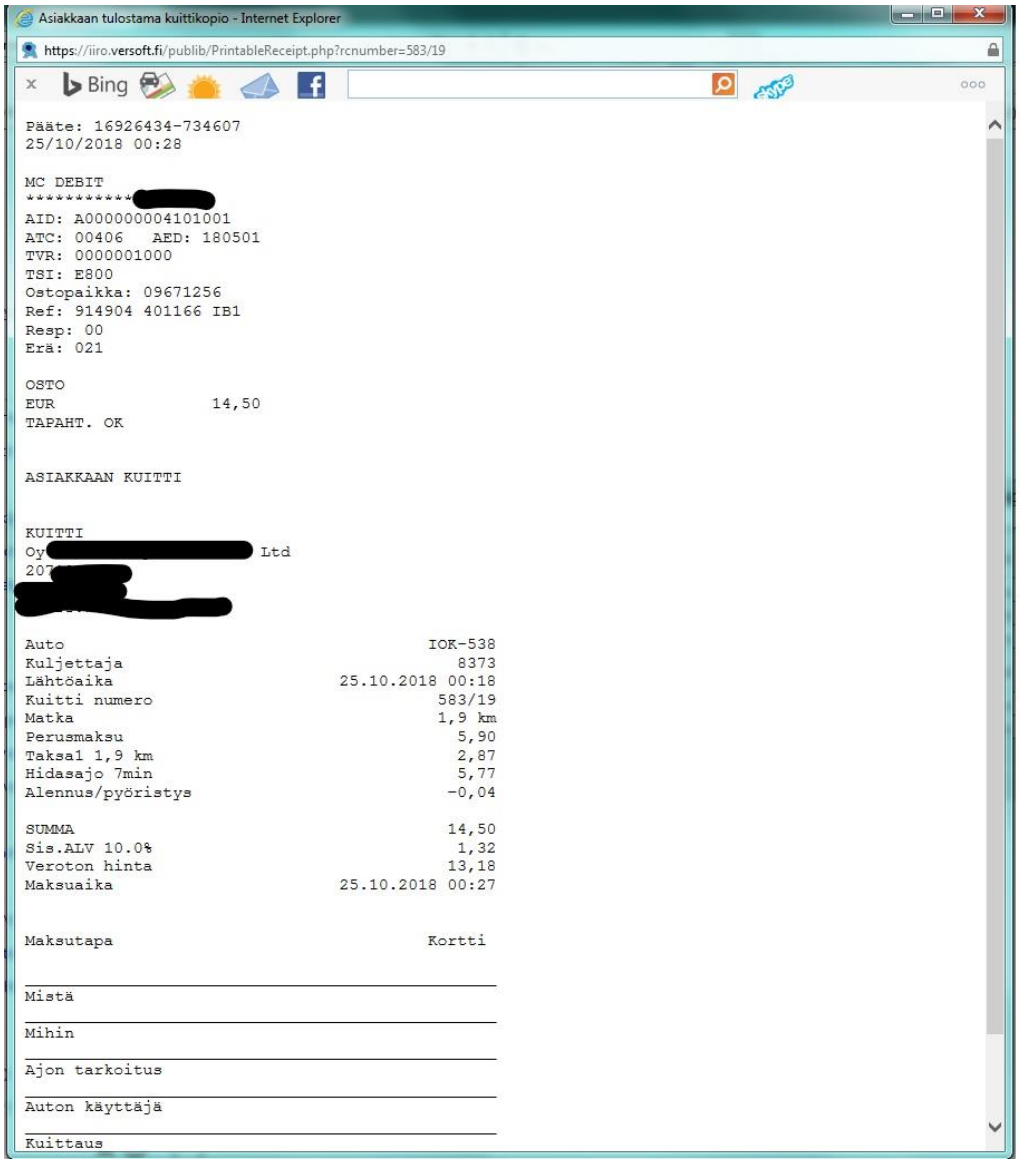

Pääte: 16926434-734607
25/10/2018 00:28

MC DEBIT
**********[redacted]
AID: A0000000041010O1
ATC: 00406 AED: 180501
TVR: 0000001000
TSI: E800
Ostopaikka: 09671256
Ref: 914904 401166 IB1
Resp: 00
Erä: 021

OSTO
EUR 14,50
TAPAHT. OK

ASIAKKAAN KUITTI

KUITTI
Oy[redacted] Ltd
20[redacted]
[redacted]

Auto	IOK-538
Kuljettaja	8373
Lähtöaika	25.10.2018 00:18
Kuitti numero	583/19
Matka	1,9 km
Perusmaksu	5,90
Taksa1 1,9 km	2,87
Hidasajo 7min	5,77
Alennus/pyöristys	-0,04
SUMMA	14,50
Sis.ALV 10.0%	1,32
Veroton hinta	13,18
Maksuaika	25.10.2018 00:27
Maksutapa	Kortti

Mistä
Mihin
Ajon tarkoitus
Auton käyttäjä
Kuittaus

Liite 4

Varauksen tiedot:

Varaus:	26814
Lisätty:	25.10.2018 00:11:43
Lisäys paikka ja käyttäjä:	Public / ritva.aula
Noutoaika:	25.10.2018 00:11:43
Hakuosoite:	Pursimiehenkatu 26, Helsinki
Kohde:	Katajanokka, Helsinki
Asiakasmäärä:	1
Tilaustyyppi:	Suora
Laskutuslupa:	Ei
Asiakas:	[redacted]
Puhelin:	[redacted]
Info:	

Varauksen kiertohistoria järjestelmässä:

Aika	Accept	Info	Kuljettaja
25.10.2018 00:12:33	Hyväksyntä		[redacted] / IOK-538
25.10.2018 00:12:15	Hylkäys		[redacted] / KTE-734

Varauksen muutokset:

Muutos	Aika	Muuttaja	Info
Muokkaus	25.10.2018 00:12:34		Varausta muokattu
Luonti	25.10.2018 00:11:43	ritva.aula	Uusi varaus lisätty järjestelmään.